

**КӨРКӨМ ӨНӨР, ТЕХНОЛОГИЯ (ЭМГЕККЕ ҮЙРӨТҮҮ,
ЧЕРЧЕНИЕ) ПРЕДМЕТТЕРИ БОЮНЧА 2014-2015-ОКУУ ЖЫЛЫНА
КАРАТА МУГАЛИМДЕРДИН АВГУСТ КЕҢЕШМЕСИНЕ
СУНУШТАР**

Кыргыз Республикасынын Жалпы билим берүү мектептеринде Искусство билим берүү тарамынын алкагында Көркөм өнөр предметинин негизги маселеси, жаш муундарга эстетикалык билим, тарбия берүү аркылуу алардын жан-дүйнөсүн байытуу болуп эсетелет. Илимий-технологиялык прогресс жана ааламдашуунун өнүгүшү менен бүткүл дүйнөдөгү билим берүү системасы өзгөрүүлөргө дуушар болууда. Бул жагынан алганда динамикалуу тез өнүккөн технологиялык доорго татыктуу, маданияттуу инсанды тарбиялоо менен келечекке даярдоо милдети турат.

Көркөм өнөр предметин окутуу 2014-2015-окуу жылына карата бекитилген базалык окуу планына ылайык, 1-7-класстарда 2013-жылы иштелип чыккан программанын негизинде жүргүзүлөт. Окуучуларга көркөм өнөр предмети боюнча жалпы билим берүү 1–7-класстарда жумасына 1 сааттык жүктөм менен ишке ашырылат (окутуу тилдерине карабастан). Мектептер буга чейин Көркөм өнөр предмети боюнча биринчи, экинчи класстардын окуу топтомдору менен камсыз болушса эми үчүнчү класстын окуу топтомдору менен камсыз болушат. Ал эми төртүнчү класстын окуу топтомдору 2013-2014-окуу жылында республикабыздын мектептеринде сынак иштеринин жыйынтыгы менен басмага сунушталат.

Азыр Черчение предмети Эмгекке үйрөтүү предмети менен интеграцияланып, **“Технология”** деген аталыш менен жумасына бир сааттык жүктөм менен окутулууда. Технология предметин окутуу 2014-2015-окуу жылына карата бекитилген окуу планына ылайык, 5-9-класстарда 2013-жылы иштелип чыккан программанын негизинде жүргүзүлөт. Жаңы иштелип чыккан программа предметтик билим берүүнүн мамлекеттик стандартынын жана окуу программаларынын негизинде түзүлгөн. Анда азыркы коомдун талаптарын эске алып, илимий-техникалык компьютерлештирүүнүн элементтерин пайдалануу менен предметтер аралык байланышты бекемдеп, жергиликтүү жаратылыш шарттарын жана колдо бар каражаттарды колдонуу менен программалык материалдарды ишке ашыруу сунушталды.

Программага ылайык окуучулар мурдагыдай улан-кыздар болуп группаларга бөлүнбөйт, эгер класстагы окуучулардын саны отуздан ашса анда өздөрү тандаган эмгектин тармактары боюнча эки топко бөлүнүп окуу мүмкүнчүлүгү бар.

Технология предметинин программасында берилген эмгектин түрдүү тармактарынын бардыгына ар бир класска жыл ичинде бөлүнгөн 34 сааттын ичинде окуу материалына кеңири токтолуп, тереңдетилген билим берүү мүмкүн эмес. Ошондон улам окуу программанын негизинде календарлык тематикалык пландарды түзүүдө: өспүрүмдөрдүн жаш өзгөчөлүктөрүн, колдо бар каражаттарды, ар бир региондун жыл мезгилдерине жараша жаратылыш шарттарын эске алып, шаар же айыл жергесинде азыркы күндөлүк турмуш-тиричилигине керектелүүчү зарыл, аткарууга мүмкүн болгон эмгектин түрлөрүн тандап киргизүү сунушталат.

Окуучулардын мектептен алган билимдерин андан ары өркүндөтүүдө ата-энелер менен жалпы коомчулук биргелешип иш жүргүзүүлөрү талапка ылайык. Окуучуларга ата-бабаларыбыздын асыл мурастарынын учугун улап, сактап, андан ары өркүндөтүп, алар менен сыймыктануу сезимдерин калыптандыруунун мааниси зор. Эмгектин кандай гана тармагы болбосун сөзсүз түрдө тазалыкты, тыкандыкты, көркөм-сулуулукту жана дагы көптөгөн нерселерди талап кылып, алардын алгачкы үлгүлөрү эң жөнөкөй сүрөт, чийме, эскизден башталары баарыбызга маалым. Интеграцияланган курста техникалык эмгектин багыттарына жараша буга чейин окутулуп келген черчение предметинин (А.Д. Ботвинников, В.Н. Виноградов, И.С. Вышнепольский, С.И. Дембинскийлердин) жалпы билим берүүчү орто мектептердин 8 – 9 - класстарынын окуучулар үчүн окуу китебин жана ага ылайык иштелип чыккан методикалык колдонмолорун, эмгекке үйрөтүү жана техникалык билим берүү тармагында колдонулуп келген китептердеги материалдарды натыйжалуу пайдаланышыбыз керек.

Технология предметинин окутулушунун учурдагы абалын аныктоо жана колдоо көрсөтүү максатында Германия коомчулугунун техникалык кызматташтык уюмунун (GIZ) азырынча, республикабыздын жети областынан жети мектеби заманбап техникалык жабдуулар менен камсыздалып, эксперименталдык иштерин жүргүзүп жаткандыгын буга чейин маалымдаганбыз. Пилоттук мектептерде Технология предмети боюнча мугалимдердин квалификациясын жогорулатуу курстарынан өткөн мугалимдерге август айында боло турган мугалимдердин

кеңешмесинде жер-жерлерде өз кесиптештери менен ой бөлүшүп, тажрыйба алмашуусу сунушталган. Көркөм өнөр жана Технология предмети боюнча мугалимдердин квалификациясын жогорулатуу максатында жер-жерлердеги билим берүү тармагынын жетектөөчү адистери менен макулдашып КББАнын план графигине ылайык курстардан өтсөнүздөр болот.

**Көркөм өнөр жана Технология предметтери боюнча сунуш
кылынган адабияттар:**

а) Укуктук-нормативдик документтер:

1. Кыргыз Республикасынын мектептеринде предметтик билим берүүнүн жаңылоо концепциялары. Эстетикалык тарбия берүүнүн концепциясы. Кыргыз билим берүү институту Типография КСХМ. Бишкек – 1995.
2. Кыргыз Республикасынын мектептеринде предметтик билим берүүнүн амлекеттик стандарттары. - Бишкек: «Билим куту» басма борбору, 2006.
3. Кыргыз Республикасындагы жалпы орто билим берүүнүн Алкактык Улуттук курамы. – Бишкек, 2008.
4. Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү мекемелеринин «2014/2015 окуу жылындагы базистик окуу планы.
5. Жалпы билим берүүчү орто мектептердин 1-7-класстары үчүн «Көркөм өнөр» предмети боюнча программа. - Бишкек - 2013.
6. Жалпы билим берүүчү орто мектептердин 5-9-класстары үчүн «Технология» (черчение, эмгекке үйрөтүү) предмети боюнча программа. - Бишкек - 2013.

б) Көркөм өнөр предмети боюнча окуу китептери:

1. Д.А. Акматов, А.А. Багдасарян, Көркөм өнөр 2– класс үчүн окуу китеби. (кыргызча, орусча, өзбекче). «Билим-компьютер», «Зангак». 2012-ж.
2. Д.А. Акматов, А.А. Багдасарян, Көркөм өнөр 3– класс үчүн окуу китеби. (кыргызча, орусча, өзбекче). «Билим-компьютер», «Зангак». 2014-ж.

в) Көркөм өнөр жана Технология предметтеринин мугалимдерине сунушталган методикалык колдонмолор:

1. Д.А. Акматов, Н.Ө. Дөөлөтбаева, А.З. Бөлөкбаева Көркөм өнөр Мугалимдер үчүн методикалык колдонмо 1-класс. (Кыргыз, орус, өзбек, тажик тилдеринде) – Б.: «Учкун» 2011-ж.
2. А.А. Багдасарян, А.Д. Акматов Көркөм өнөр Окуучулар үчүн альбом – Б.: «Учкун» (Кыргыз, орус, өзбек, тажик тилдеринде) 2011-ж.
3. Ж.М. Мамбеталиев, Д.А. Акматов, А.А. Багдасарян, Көркөм өнөр Мугалимдер үчүн методикалык колдонмо 3-класс. (Кыргыз, орус, өзбек, тажик тилдеринде) «Билим-компьютер», «Зангак». 2014-ж.
4. А.Д. Ботвинников, В.Н. Виноградов, И.С. Вышнепольский, Черчение Жалпы билим берүүчү орто мектептердин 8–9-класстары үчүн окуу китеби-Бишкек «Мектеп»- 2002
5. Үй тиричилигинин кыскача энциклопедиясы Издательство «Советская Энциклопедия». 1984. Кыргызча котормо. Кыргыз Совет Энциклопедиясынын Башкы редакциясы, -Фрунзе 1989.
6. Акматалиев Амантур Сейтаалы уулу Кыргыздардын көөнөр бөсдөөлөттөрү. – Б.: Шам, 2000
7. Ральф ванн Гелдер, Адриен ванн Гелдер. «Менин кирешелүү чарбам» 9 – 10 – 11 - класстар үчүн кошумча окуу китеби. «М-Махита» басмаканасында даярдалган. – Б.: 2010.
8. КЫРГЫЗСТАНДЫН КӨРКӨМ СҮРӨТ ӨНӨРҮ • живопись • скульптура • графика • сценография • көркөм колдонмо өнөрү • МОСКВА «ГАЛАРТ» 2013
9. Таалай Курманов Живопись, графика, иллюстрация Международная конфедерация союзов художников -Москва 2013

Август кеңешмелеринде көркөм өнөр, технология предметтерин окутуучу мугалимдердин секциясында талкуулоо үчүн сунушталат.

- Окуу материалдарын учурдун талабына, жергиликтүү шарттарга ылайык тематикалык пландаштыруу (календарлык - тематикалык план);
- Кыргыз мамлекетүүлүгүнүн бекемдөөнү чагылдырган долбоорлук иштердин көргөзмөлөрүн уюштуруу; («2014-жыл Мамлекетүүлүктү бекемдөө жылына» карата. Өкүмөттүн Токтомуна ылайык);

- Окутуунун турмуш менен тыгыз байланыштыруу, окуучуларды күндөлүк жашоодо керектүү буюм - тайымдарды жасоого үйрөтүү, зарыл эмгектик иш-аракеттерди аткарууга көнүктүрүү маселелери;
- Технология, Көркөм өнөр предметтерин окутууну өз ара жана башка предметтер менен байланыштыруу боюнча иш-тажрыйбалар;
- Элибиздин, ошондой эле дүйнө элдеринин маданий мурастарын кеңири пайдалануу багытындагы иш-тажрыйбалар (Кыргыз Республикасындагы жалпы орто билим берүүнүн Алкактык Улуттук куррикулумуна ылайык);
- Технология, Көркөм өнөр предметтери боюнча долбоорлук сабактарды жана класстан тышкаркы иштерди уюштуруу маселелери;
- Пилоттук мектептердеги Технология предметинин мугалимдери менен пикир алмашуу, алдыңкы иш - тажрыйбаларды жайылтуу жана кесипке багыт берүү маселелери;
- Окуу программасына ылайык аудиовизуалдык каражаттарды, компьютерди колдонуу маселелери ж.б.

Август кеңешмелеринде көркөм өнөр, технология предметтерин окутуу боюнча сунуш - пикириңиздерди Кыргыз билим берүү академиясына жиберүүңүздөрдү өтүнөбүз.

Адрес: 720040, Бишкек шаары, Эркиндик бульвары, 25. Тел.: 665225.